FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

NO. 66 CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, APRIL 4, 1967 ŠTEV. LXV — VOL. LXV

Valentine Pavlic 1-8-8
7019 — 60th Lane
Ridgewood Sta.
Brooklyn, N.Y. 11227

V Adenu so delegacijo ZN sprejeli s štrajkom

Aden, angleško vojaško oporišče na vhodu iz Indijskega oceana v Rdeče morje, postaja nevarno žarišče nemira in vojne.

ADEN, Arab. — Tukajšnje britansko pomorsko in letalsko oporišče je imelo nad sto let pomirjevalni vpliv ne le na bližnjo, ampak celo na daljno okolico. Dokler je bila Velika Britanija močna, ena prvih sil sveta in prva pomorska sila na vseh svetovnih morjih, je bila njena prisotnost tu sama po sebi dovolj za varnost in ohranjevanje miru. Britanska sila je v zadnjih desetletjih upadla, z njo je upadal strah pred Veliko Britanijo. Angleži so se umaknili iz vse Afrike, sedaj so na tem, da se umaknejo s Srednjega Vzhoda, Aden bodo zapustili prihodnje leto.

Aden je pomembno oporišče, pa tudi važno trgovsko središče, do katerega bi se posebno rad dokopal egiptovski Naser, ki ima v sosednjem Jemenu blizu 70,000 vojakov z vso težko opremo in letalstvom. Savdski kralj Fejsal Adena ne misli prepustiti Naserju, ker bi s tem dobil ta najpomembnejše oporišče v Arabiji in preko njega možnost posega dalje proti vzhodu.

Združeni narodi naj pomagajo

Angleži bi radi Aden ohranili kot del Južno-arabske federacije, ker se boje, da bi bila ta naloga za nje same pretežka, so se obrnili na Združene narode in povabili njihovo komisijo, da si pride položaj v Adenu ogledat. To seveda ni bilo všeč Naserju in njegovim pristašem v Adenu. Ko je komisija ZN prišla v Aden, so tam oklicali splošen štrajk in organizirali obsežne demonstracije in izgrede. Misijo ZN vodi dr. Manuel Perez Guerrero iz Venezuele, njena člana pa sta še bivši predsednik afganistanske vlade Abdul Sattar Shalizi in Moussa Leo Keita iz Malija.

Spor za Aden se utegne sprevreči v oster oborožen spopad, če ne bodo Velika Britanija in Združeni narodi v svojem naporu uspešni. Veliko vprašanje je, če bo mogoče tak spopad omejiti samo na sosede, lahko zaneti vojno na vsem Srednjem Vzhodu in porine vanje še velike sile.

Balaguera skrbijo politični atentati

SANTO DOMINGO. — Dominikanski predsednik Balaguer ima novo skrb. Zadnje čase se množijo politični atentati, žrtve atentatov so vidni desničarji in levičarji. Atentati so dobro organizirani in jim je težko priti na sled. Vendar je Balaguer dal administraciji ukaz, da mora najti prave krivce in organizatorje, naj to stane, kar hoče. Balaguer misli tudi, da bi v slučaju potrebe najel ameriško zasebno detektivsko podjetje, ki naj pomaga dominikanski policiji najti atentatorje in njihove gospodarje.

Vremenski prerok pravi:

Večinoma sončno in milo. Najvišja temperatura 55.

Novi grobovi

Joseph Sadar Sr.

Nenadno je umrl v Wade Park veteranski bolnici 50 let stari Joseph Sadar Sr. s 6807 Bonna Avenue, lastnik MM&R Tavern na 6507 St. Clair Ave., sin Mrs. Mary, roj. Kromar, oče Josepha Jr. in Geraldine. Bil je preddelavec-nadzornik pri Sany Metal Products Co. dolgo let, bil je veteran druge svetovne vojne in član ADZ št. 1. Pogreb bo iz Želetovega pogreb. zavoda na St. Clair Avenue v četrtek ob 8.45, v cerkev sv. Vida ob 9.30, nato na All Souls pokopališče.

John M. Kobe

Včeraj je umrl v Jolietu, Ill., 70 let stari John M. Kobe s 400 Lloyd Rd., Euclid, Ohio, ko je bil tam na obisku pri svoji 88 let stari materi v Sunny Hills Sanatorium. Pokojnik je bil rojen v Jolietu. Bil je mož Marie, roj. Novak, oče Matthewa J. in Alberta F., 7-krat stari oče, brat Josepha (Vermillion), Williama, Nicholasa, Edwarda, Mathewa, Mrs. Joseph (Mary) Horvath, Mrs. John (Ann) Zelko, Mrs. Mike (Louise) Gregorac (vsi v Jolietu), Mrs. Vincent (Rose) Paver in Mrs. Arthus (Dorothy) Cwuozinski. Do svoje upokojitve pred 6 leti je bil zaposlen 25 let pri White Way Stamping Co. Bil je član Fraternal Order of Eagles Aerie 2258. Pogreb bo iz Grdinovega pogreb. zavoda na Lake Shore Blvd. v četrtek ob devetih, v cerkev sv. Viljema ob desetih, nato na All Souls pokopališče.

Turški predsednik Cevdet Sanai na obisku v Washingtonu

ANKARA, Tur. — Zadnje mesece so si turški in ruski vodilni politiki izmenjali obiske. Takrat je padlo tudi precej besedi, ki jih v Washingtonu niso ravno z veseljem poslušali. Treba je torej dati takratnim izjavam pravo vrednost in pravi smisel. To bo opravil sam predsednik turške republike Cevdet Sanai, ki bo ta teden gost predsednika Johnsona.

Cevdet Sanai je pred odhodom postavil še novo vlado. Ministrski predsednik Demirel je namreč hotel razčistiti stanje v stranki in podal demisijo. Sedaj ima vlado, ki bo bolj disciplinirana, kot je bila njena prednica.

Burmo začela skrbeti državljanska vojna v sosednji rdeči Kitajski

Nevtralna Burma se boji, da bo prišlo na Kitajskem do prave državljanske vojne z velikim prelivanjem krvi in plazom beguncev.

RANGOON, Burma. — Burma je najbolj nevtralna država med vsemi "nevezanimi državami". Pazi noč in dan, da se ne zameri ne na levo ne na desno. Zato je tudi skušala dati poročanju o kitajski državljanski vojni čim bolj nepristransko sliko. Omejila se je na ponatis uradnih poročil brez vsakih razlag, ki bi utegnile razburjati rdečo kitajsko vlado. Sedaj je pa začela poročati obširneje o kitajskih dogodkih, posebno pa o posledicah državljanske vojne za njo samo.

Burma ima že 1.5 milijon Kitajcev, ki so se doselili v tem stoletju. Ker je burmansko-kitajska meja dolga 1,200 milj, obenem pa tudi gorata in slabo zastražena, so brezposelni kitajski delavci stalno brez kontrole prehajali na burmansko stran iskat delo v burmanskih rudnikih in tovarnah. Kitajski vdor v Burmo je postal posebno močan po l. 1948, ko je Burma postala neodvisna država. Šele l. 1960 je vlada organizirala o b m e j n e straže, ki pa še zmeraj ne morejo zajeziti protizakonitega prehajanja Kitajcev v Burmo.

Zadnje čase je pa še državljanska vojna pregnala mnoge Kitajce iz domačih krajev na burmansko stran. Begunci so se bali političnih preganjanj, mnogi med njimi so pa tudi zgubili možnost za preživljanje.

Še hujši je pa burmanski pogled v bodočnost. V Burmi mislijo namreč, da kitajska državljanska vojna ne bo odigrana samo na plakatih in na demonstracijah, ampak da se bo spremenila v prelivanje krvi na debelo. Takrat seveda bi Burma doživela pravi plaz kitajskih političnih beguncev.

Iz tega se da izluščiti par neprijetnih zaključkov: kitajske državljanske vojne še ne bo tako hitro konec; ko se bo pa približal konec, bo tekla kri na debelo.

Dežela se vnema za volivno pravico z 18 leti

PRINCETON, N.J. — Gallupov zavod je l. 1939 mogel najti komaj 17% Amerikancev, ki so bili za aktivno pravico z 18 leti. Danes jih je že 64%. Tako volivno pravico imajo sedaj le štiri države: Alaska, Havaji, Georgia in Kentucky. Zanimivo pa je, da se mladina sama le malo meni za to pravico. L. 1964 je bilo komaj 32% mladoletnih za volivno pravico. Veliko več zanimanja zanjo je bilo med tistimi, ki so končali samo osnovno šolo, dijaki srednjih šol se niso zanjo zanimali, še manj pa visokošolci.

Ako bi bila starostna doba znižana na 18. leto, bi od tega imeli demokratje več koristi kot republikanci, kajti za demokrate bi glasovalo 40% vseh vprašanih, za republikance pa komaj 20%. Seveda jih pa 40% sploh ni vedelo, kaj bodo volili. Odstotek za republikance ni torej tako porazen. Dalje pove skušnja, da največ volivcev daje starost od 40 let naprej. Volivci pod 40 let se težje spravijo na volišča kot starejši letniki.

Kitajci se vračajo v vsakdanjo stvarnost

TOKIO, Jap. — Celih 18 let niso Kitajci slišali ničesar o temnih straneh njihovega življenja. Ne časopisi ne radio postaje niso smele poročati o umorih, ropih, tatvinah, ubojih, družinskih dramah, pretepih, o oboroženih napadih, zastrupitvah, nasiljih itd. Lahko bi si mislili, da so v malih nebesih, ako ne bi "ustni" časopisi skrbeli za podatke o temnih plateh kitajskega življenja.

Sedaj so časopisi v Peipingu začeli neutegoma priobčevati tudi tipične dnevne novice, ki poročajo o "neprijetnih dogodkih" brez olepšavanja in skrivanja. Za navadne Kitajce je to nekaj čisto novega, zato tudi vsi bralci kar požirajo take novice. Zvedo vsaj nekaj, kar odgovarja resnici.

Kaj je dalo komunističnemu režimu povod, da je spremenil svojo politiko obveščevanja, si pa v Aziji še ne znajo razlagati.

Dopisujte! Sporočajte novice iz svojega kraja!

MCNAMARA ODKLANJA ZA 'ZDAJ' UNIČENJE LETALIŠČ

Obrambni tajnik McNamara je dejal na tiskovni konferenci, da napadi na letališča v Severnem Vietnamu, ki služijo za oporišča lovskim letalom, ne bi bili v skladu z željo vlade po omejitvi vojnega napora. V sedanjem obsegu je ta popolnoma "primeren" c i l j e m Združenih držav v Vietnamu.

WASHINGTON, D.C. — Zagovorniki "odločnejšega" vojskovanja v Vietnamu zahtevajo uničenje letališč v Severnem Vietnamu, ki služijo za oporišča lovskim letalom MIG, češ da bo to zmanjšalo ameriške letalske izgube pri napadih na vojaške cilje v Severnem Vietnamu. Še včeraj sta se za bombardiranje teh letališč zavzela sen. Stennis in sen. Symington. Kljub temu je obrambni tajnik McNamara na tiskovni konferenci v Pentagonu včeraj izjavil, da je proti bombardiranju teh letališč, ker bi pomenilo to razširitev vojne, kar pa ni v skladu z načrti vlade Združenih držav.

Obrambni tajnik je dejal, da sedanji taktika v vojskovanju najbolj odgovarja ciljem Združenih držav v Vietnamu. "Mi mislimo, da bo posebno pri sedanjih okoliščinah — kar pa se lahko vsak čas menja — izguba življenj manjša, če ostanemo pri sedanjih ciljih, kot pa da napademo ta letališča," je razlagal obrambni tajnik. Opozoril je pri tem na dejstvo, da so MIG letala sestrelila nad Severnim Vietnamom le 10 ameriških letal, med tem ko so ameriška sestrelila 40 sovražnih letal.

Zagovorniki uničenja vojaških letališč v Severnem Vietnamu trdijo, da že sam obstoj MIG letal, četudi so na tleh, sili ameriška napadajoča letala, da lete nižje in so s tem bolj izpostavljena ognju protiletalskih topov in strojnic. Če bi ne bilo rdečih lovskih letal, bi ameriška letala lahko napadala cilje v Severnem Vietnamu iz večje višine, kjer so varnejša pred protiletalskim topništvom, pa še vedno izpostavljena napadom z raketami SAM, ki so jih poslali v Severni Vietnam Rusi.

Prihodnji predsednik ZN bo romunski Manescu

ZDRUŽENI NARODI, N.Y.— V krogih ZN ni nobena tajnost več, da bo prihodnji predsednik generalne skupščine ZN romunski zunanji minister Manescu. Baje so zanj poleg komunističnih še azijske, afriške in nekatere evropske ZN delegacije. Tudi naša delegacija se najbrže njegovi kandidaturi ne bo upirala. Volitve bodo šele septembra.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C.—Obrambno tajništvo je odredilo preiskavo o prekomernih dobičkih pri naročilih in nakupih vojnih potrebščin. Teh je bilo lani kupljenih za 38.2 bilijona v primeri z 28 bilijoni v letu 1965.

WASHINGTON, D.C. — Zastopnik državnega tajništva je izjavil sinoči, da verjetno Severni Vietnamci z raznim pritiskom skušajo pripraviti ujete ameriške letalce za propagando proti lastni deželi, kot so to delali Severni Korejci in Kitajci v času korejske vojne.

ATENE, Gr. — Kralj Konstantin je imenoval vodnika konservativne Narodne radikalne unije Canellopoulosa za novega predsednika vlade. Če v parlamentu ne bo dobil zaupnice, bo parlament razpustil in izvedel v 45 dneh nove volitve. Vodnik stranke Unije centra 80 let stari G. Papandreou, ki je od leta 1965 v opoziciji, ker se je sprl s kraljem, je označil imenovanje nove vlade za "veliko sramoto".

PARIZ, Fr. — Pristaši De Gaulla so včeraj izvolili predsednika nove narodne skupščine J. Chaban-Delmasa, 52 let starega župana Bordeauxa, z 261:214 glasovom, četudi so socialista G. Deferre-ja, župana Marseillesa, podpirale vse levičarske skupine. DeGaullova skupina ima v narodni skupščini dejansko le 244 poslancev.

Štrajka še ne bo konec

WASHINGTON, D.C. — Tri glavne radijske in televizijske postaje, NBC, CBS in ABC, so sicer izjavile, da so pripravljene nadaljevati razgovore z unijo ameriških televizijskih in radijskih umetnikov, ki je na štrajku od preteklega tedna, toda ta odklanja razgovore na temelju ponudb, ki so jih imenovane tri družbe ponudile.

Jedro spora se vrti okoli plač in zaslužkov. Unija zahteva $325 na teden in večji delež od dohodkov oglaševanja, televizijsko-radijske družbe so ponudile $300 na teden in sorazmerno manjši delež pri dohodku od oglasov.

Štrajk je omejen na Washington, New York, Chicago in Los Angeles, prizadete pa so seveda vse televizijske in radijske postaje, ki s s temi tremi glavnimi družbami povezane.

Iz Clevelanda in okolice

Uspel nastop Slovana—

Slovanov koncert preteklo nedeljo popoldne v Slov. društ. domu na Recher Ave. je bil lepo obiskan; izvedba sporeda in ta sam sta navdušila občinstvo. Podrobnejše poročilo bo objavljeno v Kulturnem obzorniku.

Seja—

Carniola Hive 493 T.M. ima jutri, v sredo, ob sedmih zvečer sejo v SND na St. Clair Avenue, soba št. 1.

Ne bo vaje—

Pevski zbor Ilirija od Marije Vnebovzete jutri zvečer ne bo imel vaje.

Kdo je našel očala—

V nedeljo so bila izgubljena očala v rjavem etuiju v bližini Norwood Rd. ali Bonna Avenue. Kdor jih je našel, je prošen, da jih vrne na 6808 Bonna Avenue.

Pozdravi iz Hong Konga—

Rojak Mario Rogell je poslal uredništvu pozdrave iz Hong Konga, britanske kolonije ob kitajski obali, kamor je prišel na kratek oddih s svojega pogodbenega dela v Južnem Vietnamu.

Sv. oče bo sprejel 3000 slovenskih romarjev

GORICA, It. — V ponedeljek je odpotovala iz Ljubljane skupina okoli 3000 Slovencev na romanje v Rim. Vodijo jo vsi trije slovenski škofje. Za romanje se je prijavilo tudi okoli 150 Slovencev s Tržaškega in Goriškega. Tržačani odpotujejo danes zjutraj iz Trsta, Goričani pa se dodo priključili romarjem na postaji v Tržiču. Nocoj bodo v Rimu, kjer jim je preskrbel prenočišče g. V. Levstik v hotelu Bled in drugod.

Jutri dopoldne ob enajstih je predvidena za vse slovenske romarje skupaj avdienca pri papežu Pavlu VI. Romarji bodo obiskali grobove sv. Petra, sv. Pavla in sv. Cirila, šli v katakombe in si ogledali vse druge za krščanstvo važne kraje v Večnem mestu. Domov se bodo odpeljali v petek.

Titovski režim še ne da miru prof. M. Mihajlovu

BEOGRAD, SFRJ. — Znani kritik jugoslovanskega komunizma Mihajlov je že nekaj mesecev zaprt; odsedeti mora leto dni zapora. Človek bi mislil, da ga bo režim pustil vsaj v ječi pri miru. Pa ne, 17. aprila se bo Mihajlov zopet znašel pred rdečim sodnikom, Titov javni tožilec ga bo obtožil za članke, ki jih ne napisal lansko jesen za domače in tuje časopise.

Človek ne more razumeti te komunistične taktike. Ravno sedaj je Jugoslavija razburkana radi volitev, ki bodo trajale do 23. aprila. Ali je treba ravno sedaj priliti še novega olja na politične požare, ki divjajo ne samo v Srbiji, ampak tudi na Hrvaškem? Radi novega procesa proti Mihajlovu verjetno ne bo tekla kri na ulicah. Kako bodo pa volivci volili, je pa druga melodija. Vsekakor je političen proces sredi političnih volitev specijaliteta titovske politike.

Demokratje zbirajo razstresene ude

CLEVELAND, O. — Da pri demokratih ni disciplina nikoli cvetela, je znano dejstvo. To ve tudi vsak predsedniški kandidat, Če hoče zmagati, mora najpreje ustvariti vsaj začasno disciplino in slogo v svoji stranki, drugače ne sme upati na zmago. Mojster na tem polju je bil pokojni F. D. Roosevelt. Trenutno ga je dosegel le še Johnson, toda po zaslugi republikanskega kandidata Goldwaterja, ki je nagnal v Johnsonov tabor vse, kar ni hotelo veljati za ultrakonservativno.

Pri lanskih kongresnih volitvah te sloge ni bilo več. V mnogih volivnih okrajih jo je bilo tako malo, da je pomanjkanje discipline bilo velikokrat glavni vzrok, zakaj nekateri demokratski kandidatje za kongresnike in guvernerje niso zmagali. Na vse to niso mnogi demokratski veljaki pozabili, najbolj je pa to ostalo v glavah Johnsonovih prijateljev, ki so začeli na tihi Johnsonov nasvet obnavljati ne samo vezi med sprtimi pristaši, ampak tudi slogo in disciplino.

Johnsonovi skupini se je tako posrečilo, da je najpreje napravila red in mir v glavnem demokratskem odboru, ki ni več bojno polje za obračune med posameznimi demokratskimi strujami. Odbor je tudi spoznal, da je sloga potrebna vsem demokratom in ne le članom glavnega odbora. Zato je sklenil, da skliče voditelje demokratskih strank v posameznih državah na posvet in premišljevanje, kaj vse je treba napraviti, da bo stranka lahko šla pogumno v volitve l. 1968.

Posvet se je vršil pretekli teden v Washingtonu. Udeležili so se ga vsi načelniki demokratskih strank v posameznih državah in njihovi namestniki. Med sejami so imeli priliko, da so govorili tudi s p r e d s e dnikom Johnsonom. Johnson je dalje poslal na seje tudi voditelje federalne administracije, ki so demokratskim načelnikom razložili politično, gospodarsko in vojaško stanje v deželi.

O sestanku niso časopisi veliko pisali. Zdi se, da niso hoteli demokratje namenoma obešati sestanka na veliki zvon. Sami so mu pa pripisali velik pomen. Podpredsednik Humphrey je na primer poslal kar iz Evrope, kjer je bil takrat na d i p l omatsko-političnem potovanju, svojega zaupnika na sestanek z izrecnim naročilom, da mora udeležence toplo pozdraviti in jim priporočati slogo, disciplino in vzajemnost.

Še dalje je šel senator Robert Kennedy. Imel je pred udeleženci govor s par važnimi političnimi izjavami. Najprvo je ponovil svojo izjavo, da prihodnje leto ne misli pod nobenim pogojem kandidirati. Svojo izjavo ni vezal na nobene dvoumne priveske in pogoje. Dalje je napovedal, da bosta za demokrate kandidirala Johnson in Humphrey, in da bo on podpiral obe kandidaturi in se zanje tudi pehal v volivni kampanji. Udeleženci so verjeli tudi tej izjavi in se oddahnili. Saj so se najbolj bali razkola med Johnsonovo in Kennedyjevo strujo v demokratski stranki. Kennedy je dalje povdaril, da je prepričan, da bodo demokratje zmagali. Poskrbeti pa morajo seveda, da bo dežela vedela, kaj je demokratska stranka zanje napravila zadnjih 8 let. V tem pogledu se je strinjal z Johnsonom, ki tudi neprenehoma ponavlja, da je javnosti samo treba povedati o delih demokratskega režima in ne samo pobijati republikansko kritiko.

Zakaj se je Robert Kennedy odločil za take izjave? Razlag najdete lahko, kolikor hočete. Važno je le, da so njegove izjave politično dejstvo, ki bo v mnogem vplivalo na demokratsko politiko. Johnson je preveč spreten politik, da ne bi skušal iz njih izvleči čim več politične koristi. Morda ga je skušnja že zmodrila, da v tem pogledu ne bo postavil previsokih ciljev, kar bi utegnilo Kenndeyja zopet pognati na svojo pot.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN-AMERICAN JOURNAL
6117 St. Clair Ave. — HEnderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103
National and International Circulation
Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July
Manager and Editor: Mary Debevec
NAROČNINA:
Za Združene države:
$16.00 na leto; $8.00 za pol leta; $5.00 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
$18.00 na leto; $9.00 za pol leta; $5.50 za 3 mesece
Petkova izdaja $5.00 na leto
SUBSCRIPTION RATES:
United States:
$16.00 per year; $8.00 for 6 months; $5.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$18.00 per year; $9.00 for 6 months; $5.50 for 3 months
Friday edition $5.00 for one year
Second Class postage paid at Cleveland, Ohio
83 No. 66 Tuesday, April 4, 1967

Na Kapitolu vlada aprilsko vreme

Kmalu bo poteklo več kot tri mesece, odkar zaseda letošnji Kongres. Če bi veljala nekdanja tradicija, da mora iti Kongres po Dnevu neodvisnosti na počitnice, bi torej bila polovica letošnjega zasedanja že za nami. Seveda se pa takemu upanju ni treba vdajati. Bo kar dobro, ako bo Kongres šel na počitnice takrat, kadar se bodo šolarji in študentje vračali na pouk.

To bo najbrže tudi vzrok, zakaj se Kongresu z delom ne mudi. Do sedaj je izglasoval le par politično važnih zakonov. Največ zakonskih predlogov še zmeraj tiči v odborih, pododborih in komisijah. Člani Kongresa ne kažejo tudi nobene prave volje do dela, morita jih namreč dve okoliščini, ki jih druga leta ni bilo.

Kongres se je že kar navadil, da mora biti predsednik Johnson njegova gonilna sila in ne samo vodilna. Letos se je Johnson kar nekam umaknil, ne priganja ne senata ne predstavniškega doma. Ne sili v obravnavanje zakonov, ki na Kapitolu niso kreditni. Nekatere med njimi je dal celo razbiti v več osnutkov, kot na primer zakon o civilnih pravicah. Upa, da bodo vsaj nekateri osnutki srečno preplavali vse politične čeri.

Johnsonova taktika je za mnoge kongresnike in senatorje nerazumljiva. Johnsonovi nasprotniki so seveda hitro našli razlago za predsednikovo taktiko: pravijo, da je Johnson že zgubil toliko vpliva na Kapitolu, da ne upa siliti z nobenim zakonom v bojna glasovanja. Johnsonovi prijatelji niso taki pesimisti, pa si vendarle ne zakrivajo dejstva, da letos ne stoji dežela tako pod predsednikovim vplivom kot zadnji dve leti.

Tega nekateri kongresniki in senatorji tudi ne skrivajo. Ker se marsikateri med njimi že pripravlja na volitve v l. 1968, je že sklenil, da se prihodnje leto ne bo obesil na predsednikovo volivno kampanjo, ampak da bo kandidiral le na lastnem programu. Johnsonu so taki slučaji znani, pa ne pokaže javno nobene jeze ali razočaranja. Saj mu skušnja pove, da se v prihodnjih 18 mesecih politično vreme Bog ve kolikokrat lahko spremeni in da ni nikjer napisano, da bi se moralo ravno v njegovo škodo.

Senatorji in kongresniki tem bolj pogrešajo predsednikovo vodstvo, čim več pošte jim prihaja iz volivnih okrajev in držav. Kot da bi se vsi zakleli, vsak volivec najde svoj vzrok za nejevoljo in kritiziranje. Vpoklici, draginja, inflacija, davki, cene, korupcija, vietnamska vojna, zločini, črnski izgredi, kongresnik Powell, senator Dodd, vse daje nezadovoljnim volivcem priliko, da se znašajo nad senatorji in kongresniki. Resda veliko pritožb ni zraslo na zeljnikih nezadovoljnih avtorjev pisem, ampak so naročeni ali izprošeni od raznih gibanj in organizacij, pa vendar so neprijetna stvar za politike.

Glavna mora za Kongres je seveda vietnamska vojna. Člani Kongresa dobro vedo, da je stanje v Vietnamu tako, da ga noben predsednik ne more spremeniti in da ni vsega kriv ravno Johnson, toda vedo tudi, da je dežela zelo površno poučena o povezanosti dogodkov v Vietnamu in da zato dela napačne sklepe in seveda tudi napačne obtožbe. Ljudje pač mislijo, da sta Kongres in predsednik vsemogočna in da samo "nočeta" narediti tega, kar bi bilo treba narediti.

V predstavniškem domu samem letijo puščice na predsednika McCormacka, ki velikokrat ni dorastel nalogam, ki jih stavi njegov položaj. Radi tega ima Dom velikokrat po nepotrebnem precejšnje težave kot na primer v zadevi kongresnika Powella. Podobne težave so tudi v senatu. Dočim ima republikanska manjšina kar dobrega voditelja v senatorju Dirksenu, so demokratski senatorji brez prave glave. Senatorja Mansfield in Fulbright nimata pravega ugleda, ker sta preveč zaverovana vsak v svoje akcije, podpredsednik Humphrey se pa noče vtikati v senatne posle, ker bi mu lahko kdo očital, da samo izvršuje naloge Bele hiše. Zato pa delo zastaja v obeh domovih. Predsedniki raznih odborov ne čutijo nad seboj močnih rok, kot sta nekdaj bili roka kongresnika Rayburna in roka senatorja Johnsona. Zato se malo ozirajo na dnevne rede v plenumu. Tako je veliko dela obtičalo v odborih, dočim se plenuma pečata z malenkostmi.

Nekaj odgovornosti pada tudi na predsednika Johnsona. Le prerad odklada odločitve na zadnji trenutek. Vzemimo na primer zadevo z novimi davki. Bela hiša ve, da so potrebni, toda rajše čaka, da bo Kongres sam prišel do takega spoznanja. Kongres pa noče priznati potrebe po novih davkih in zato zastaja vsa davčna zakonodaja, z njo vred pa tudi vsi tisti zakoni, ki slonijo na proračunu in teh ni ravno malo.

Kongres se ne počuti dobro tudi takrat, ko mora misliti o bodočnosti našega gospodarstva. Vidi, kako gospodarski krogi trenutno pretiravajo pomen in obseg gospodarskega zastoja, da bi se ognili novim davkom in imeli lažji položaj pri mezdnih pogajanjih. Politiki ne upajo javno povedati, kar mislijo, da se ne bi zamerili vplivnim političnim krogom. Na drugi strani pa vedo, da bo končno nanje letel očitek, da so zakrivili novo inflacijo in novo draginjo.

Zaskrbljeni so tudi, ko vidijo, kako obupno velike so potrebe po novih dohodkih v občinah, mestih in državah. Pritisk na federalno blagajno je s te strani zmeraj hujši. Federalna blagajna je pa že brez vsega tega pri koncu s svojimi sredstvi. Kako naj pa svoje volivce vodijo k federalnemu tajniku za finance, ako mu na drugi strani nočejo dati novih davčnih virov?

Kje je tolažba zanje? V 18 mesecih, ki morajo poteči do volitev. Pride čas in z njim tudi nasvet, pravi znani nemški pregovor, veljaven tudi za Ameriko.

Uradne ocene kongresnega dela se naravno glasijo čisto drugače. Ko so senatorji in kongresniki šli pred Veliko nočjo na 10-dnevne počitnice, so se demokratje hvalili, kako priden je bil Kongres zadnjih 11 tednov, dočim so republikanci govorili, da tako lenega zasedanja še niso videli. Kar je Kongres sploh izglasoval, je opravil to delo le s pomočjo republikanske manjšine, čemur so pa demokratje živahno oporekali. Na skrivnem so se republikanski in demokratski voditelji pogovarjali, kako bi dosegli, da bi bilo letos kongresno zasedanje končano že po 1. avgustu. Predsednik Johnson baje temu načrtu ne ugovarja. Senator Mansfield je pa že našel politično geslo za začetek kongresnih počitnic v avgustu. Rekel je namreč, da sedanja kongresna doba traja dve leti in da ni treba, da bi se Kongres pretrgal pri delu ravno v prvi polovici.

BESEDA IZ NARODA

Kaj – po tako lepi Veliki noči – se nam obeta . . .?

NEW YORK, N.Y. — Tiha in Cvetna nedelja sta bila dneva, ki sta privabila njujorške slovenske srenjčane v njihovo središče na "Osmo". O teh nedeljah sem z veseljem pisal v Ameriško Domovino in Ameriškega Slovenca. Poročal sem predvsem, da bi spoznali še zmeraj trdno dejstvo, 'da nas je še veliko'; in da ti številni raztreseni člani naše skupnosti samo z malo volje, narodne zavesti in ob mali žrtvi lahko še živimo kot lepa narodna skupina med tolikimi, ki so očitnejše v New Yorku.

Društvo sv. Ane je na Tiho nedeljo začelo s tem velikonočnim razpoloženjem, ki se je na Cvetno nedeljo stopnjevalo po udeležbi in s petjem na koru. Velikosobotno 'Gor vstajenje' je bil višek tako po udeležbi v cerkvi kakor tudi po številu pevcev. Rupnikovi so spet prišli, pridružili so se jim še nekateri, ki so prišli na obisk. Tako je cerkveni zbor narastel, njegova pevska moč je bila zaznatna. Kaj bi lahko ustvarili, če bi naši pevci vsaj parkrat na leto prišli skupaj in se uvežbali v potrebno skladje. Tinca Rupnik-Peterka, ki je tukaj rojena, je nastopila kot solistka. Poje prodorno in z lahkoto. Njeni fortissimi niso nasilje glasu, ampak pravilno oblikovanje glasu v prsni in ustni votlini. Pela je tudi njena hčerka Diana, ki kar dobro slovensko govori, čeprav z boječnostjo. V tej njeni govorici leži spomin na njeno staro mater, ker ona ji je našo govorico dala, kot jo je svoji hčerki. Torej zgleden primer, kaj se lahko tudi v velikem 'melting pot'-u še skuha za slovensko narodno zavest in življenje. Starejši so imeli ob težkih pogojih več časa za duhovnonarodno dolžnost in izživljanje. Opravljali so jo mimogrede in temeljito.

Pri 'Gor vstajenju' sem se zopet zazrl v srenjski obraz njujorških Slovencev. Spoznal sem, da ni ostarel. Vse preveč ima še mladostnih potez. To kaže, da organizem še ni pripravljen za pokop. Videl sem stari rod: cerkvenega moža Jožeta Skrabeta, ki ima že okoli 83 let, pa redko katero nedeljo v letu izostane; videl sem zastopnike življenja vseh desetletij navzdol prav do enoletnega otročička. To se pravi, da ne odmiramo, ampak da smo še življenski. Manjka nam samo vodstva, načrtnosti ter voljnosti za mala žrtvovanja brez zabavnosti.

Pred mašo in 'Gor vstajenjem' so bili obredi blagoslavljanja ognja, velikonočne sveče in krstne vode. Pri blagoslavljanju krstne vode sem doživel simboliko, ki je ne bom pozabil.

Ravno ob trenutku, ko je g. župnik pri blagoslovitvi krstne vode potapljal velikonočno svečo v vodo in prosil blagoslova z besedami: "In naj vso to vodo stori rodovitno, da bi imela moč prerojevati," je vprav v ospredju cerkve, kjer se je obred razvijal, neki otroče zavekal . . .

Pa to ni bil jok smrti, ampak veseli jok življenja. Mi vsi se moramo preroditi, da bomo znali naše otročiče duhovno in narodno voditi. Očistiti se moramo tistega 'pollution' časa, ki nam razjeda tako človeško, kakor tudi narodno dušo!

Veselo je bilo videti slovenske nižje šolarčke, katerim so se pridružile mladike iz našega srenjskega vrtca, čeprav dejanskega skupnega vrta ne poznajo, kjer bi se skupaj igrali. Samo ob takih priložnostih se srečajo. Nadzorovala pa jih je prav skrbno Elizabet Grom. Učiteljica Saksidova je s tem prav ravnala, ko je odbrala mlado učenko, da pazi in vodi še mlajše od nje. Le tako se v otroku vzbudi smisel za vodstvo in učiteljevanje! Otrok pa postaja samozavesten in odločnejši!

Tudi na Veliko nedeljo je bilo lepo in cerkev je bila polna. Na koru nekaj manj pevcev. V vsem se je pokazalo spet — če pregledamo od Tihe nedelje — da smo polnili cerkev v različnih skupinah. Le malo si videl ene in iste obraze. Torej drži: da bi lahko zmeraj lepo cerkev posedli, ni treba, da vsakdo pride vsako nedeljo!

Ali je bil ta velikonočni čas samo izjemnost v naši malodušni navadi, ali je le enkrat prišel spet trenutek 'prerojevanja'?!

Vsako nedeljo bo cerkvica čakala na nas. Vsako nedeljo nas bo tudi po Veliki noči vabila in na narodno dolžnost opominjala. Poleg tega pa se naši mali pripravljajo na Materinsko nedeljo. Starejši jih ne smemo razočarati.

'SAVANI' nam napovedujejo, da bodo igrali. So imeli že tri vaje za komedijo: PLAČILO NEZVESTEGA SOPROGA. Dneva še niso določili. Itak pa vas bodo pravočasno obvestili in povabili.

Moški zbor pa se redno in temeljito pripravlja za svoj prvi koncert, ki bo prvo nedeljo v juniju — kot zdaj govore. Pevovodja g. Delak jih skrbno vežba. Jaz pa bi rad enkrat še javno povabil na petkove vaje naše pevce, kot so: Louis in Stanley Rupnik, Emil Rucigaj in Ciril Guardia. Oni bi zbor povzdignili do moči, ki bi lahko bil ponos naše slovenske skupnosti v New Yorku.

Tudi piknik njujorških Slovencev se bo organiziral, upajmo tako, da bo nam v spodbudo in radovanje za našo povezavanje. Vsled tega pošljite g. župniku naslove vseh svojih slovenskih prijateljev. Zakaj se ne bi spet enkrat vsi srečali v čisti naravi — brez zahrbtnosti in postavljenih kulis — kot pripadniki istega malega, toda žilavega narodnega rodu?

Mlajše od mene pa bi prosil, da bi še kdo od njih za našo srenjo kaj napisal, ker iz mladostnih glav lahko pride kaj bolj vzpodbudnega in življenjskega za nas vse. In modri Latinci so dejali: Sprememba razveseljuje!

Tone Osovnik

Ob prvi obletnici smrti msgr. J. J. Omana

II.

CLEVELAND, O. — V svojem zadnjem dopisu o pok. župniku msgr. J. J. Omanu sem obljubil, da bom o tem še pisal. Obljuba dela dolg, piše L. Ambrožič iz Toronta. Da ne bom preveč dolžan, bom obljubo izpolnil.

Kakor smo se domenili, da naj pridejo člani in članice na sestanek v Plutovo dvorano na 81. cesti, tako so ti prišli. Med njimi so bili seveda tudi rev. J. Oman. Prvo zborovanje je bilo, kot omenjeno, 3. nedeljo v marcu 1917, torej pred 50 leti. Tedaj smo sklenili, da moramo imeti tudi svoj društevni dom. Že dolgo pokojni John Lekan je odprl sejo in povabil rev. Omana, naj opravijo molitev za dober uspeh zborovanja. Po opravljeni molitvi je Lekan vprašal, kdo bo vodil nadaljno sejo. Vsi smo rekli: Ti boš predsednik! Res je sprejel in treba je bilo dobiti še zapisnikarja. Predlagali so tega, ki vas sedaj muči s tem pisanjem. Prevzel je tudi on.

Pričeli smo razpravo, ali naj začnemo ali ne. Nasprotnikov novega doma je bilo malo. Pri glasovanju se je izjavilo za lastni društveni dom 75 odstotkov vseh navzočih. Po glasovanju so tudi tisti, ki so preje glasovali proti, izjavili, da se pridružujejo načrtu, da ne bo nobenih nasprotnikov. Društvo sv. Lovrenca in Društvo sv. Alojzija sta že leta 1910 kupila hišo in še prazno zemljišče poleg, kjer stoji sedaj naš Dom. Brez razprave je bilo sklenjeno, da nova družba prevzame to posestvo za isto vsoto, $2,000, kolikor sta društvi plačali zanj.

Deklica Agnes Bobnar, sedaj še vedno aktivna Agnes Zagar je vzela Josephu Blatniku klobuk z glave in rekla: "Malo pokolektajmo za naš Dom!" Šla sta s klobukom okoli in zbrala nekaj nad $10. Izročila sta blagajniku. To je bilo prvo seme vsejano v dobro zemljo. Po prizadevanju rev. Omana se je dobilo postavno dovoljenje. Prirejale so se veselice v korist novega Doma. Priredili smo tudi več piknikov vsako leto v ta namen. Ko je bilo vse pravno urejeno, smo začeli s prodajo delnic. Spravili smo skupaj $4,000. Veseli smo bili, da nam je šlo vse po sreči.

Kako smo zidali, bom opisal drugič. Dotlej pa vsi lepo pozdravljeni!

Jakob Resnik

Josephine Novak umrla

Milwaukee, Wis. — Meseca februarja je tukajšna stara naseljenka Mrs. Josephine Novak-Certalič prejela obvestilo, da je njena hči, bivajoča v San Antonio, Texas, tamkaj hudo zbolela in je v bolnišnici. Ljubeča mati se je takoj podala na pot, da jo obišče in ji streže. Prebila je ob njeni postelji 16 dni. V zagotovilu in upanju, da ne bo tako hudo, je prišla zopet nazaj. Ali Bog je odločil drugače. Kmalu je prišlo drugo obvestilo, da je dne 1. marca njena hči zapustila za vedno ta svet.

Hitro se je ta žalostna vest raznesla med prijatelji in znanci, ki so to nadarjeno slovensko dekle poznali že od leta 1924, ko se je priselila semkaj s svojimi starši in je tukaj do leta 1942 doprinesla tako velik del na polju pevskega, izobraževalnega in družabnega življenja med nami. Zmajevali so z glavo: Saj ni mogoče! Kako čas beži! Da je že 25 let minulo, odkar je zapustila Milwaukee in se za stalno naselila v San Antonio, Texas!

Ob njeni smrti so tamkajšni časopisi s spoštovanjem in hvalo poročali: "Orgle so utihnile. Roke, ki so znale tako spretno izvabljati iz njih mehke melodije, so zdaj negibne, počivajo. Ona, ki je potovala na daljavo in širino, je zavzela zdaj zadnjo pot, odkoder več vrnitve ni! Jo Novak je mrtva. Ali ona zapušča za seboj mnogoštevilne prijatelje in piramido spominov pri tistih, kateri so jo slišali igrati na orgle, po celi ameriški deželi."

Tako in še več drugega pišejo o njej Amerikanci. Bila je vsepovsod poznana in priljubljena, posebno še kot prvovrstna pianistka, ki je tudi oficialno igrala na orgle, kamor in kjer je pač nanesla pot, na All Star Bowling Tournaments.

Kaj pa mi? Ali ona, ki je bila slovenske krvi, ni zaslužila da ji napravimo vsaj majhen poklon in ji damo vsaj nekoliko zahvale za vse, kar je storila med nami v 18 letih v Milwaukee?

Naša pokojna Josephine Novak, katero smo vsi kar kratko klicali Jo, je že kot petletni otrok kazala nenavadno nadarjenost za godbene inštrumente. Prvo pobudo in vaje je dobila od lemontske slovenske redovne sestre Sebastijane. Hodila je v župnijsko šolo v So. Chicagi. Pozneje, ko se je družina preselila v Racine, Wis., je hodila tam v osnovno šolo sv. Katarine. Ko so se preselili sem v Milwaukee, je pa hodila tu v višjo šolo Mercy High.

V Milwaukee je prišla s svojimi starši leta 1924, stara 14 let. In tedaj se je pričela zanjo tukaj doba živahne dejavnosti, saj je bilo toliko prilik vsepovsod. Naša slovenska naselbina je bila takrat v najbolj živahnem razmahu na polju petja, dramatike, godbe, ustanavljanja podpornih društev i.t.d. Saj smo premogli kar sedem velikih pevskih in dramskih skupin, poleg cerkvenih pevskih zborov v Milwaukee in v West Allis. Naj jih naštejem: Zvon, Naprej, Danica, Planinska Roža, Zarja, Dramski in Pevski odsek Lilije in Dramski in Pevski Zbor org. Slov. Doma. Da navajam te skupine, ki so sicer imele vsaka svoje pozorišče, ali ob različnih prireditvah so tudi sodelovale na programih. Takrat prireditev brez petja ali igre ni veljala dosti ali nič. Saj lepa pesem zbližuje, oznanja veselje ali žalost in drugo razpoloženje, kateremu smo podvrženi vsi enako. In zato je tukaj našla pokojna Josephine Novak priliko za svojo nadarjenost. Kamor so jo vabili ali prosili, se je radevolje odzvala. Vodila je organiziranje, igrala orgle, harmoniko in pela. In kjer je bila ona, tam je bilo veselo življenje. Gotov čas je vodila petje pri Danici, Planinski Roži, Zarji, in zopet smo jo videli in slišali s skupino otrok ali odraslih na piknikih raznih društev, kot na Gazvodovi farmi, v Pleasent Valley parku in drugod. In zopet s pevci na radio postajah WTMJ ali WISN, vedno z najboljšimi uspehi. Najdemo jo tudi v skupini Pavličeve Godbe, ki je leta 1932 dosegla tako lep uspeh z uprizoritvijo operete "Lucky Jade". Igrala je tudi več časa na orgle v kino-gledališču, National Theatre. Tudi v športu se je odlikovala, posebno v kegljanju. Bila je dobra kegljačica in izborna organizatorica. O tem gotovo dobro vedo KSKJ društva Marija Pomoč Kristjanov in Baraga, katerih članica je tudi bila svoj čas.

Vzgojena v katoliških šolah vseskozi, v ponižnosti in disciplini, je v tem duhu nadaljevala, ko je sama prišla v vodstvo. S posebnim navdušenjem je vodila cerkveno petje. V slovenski cerkvi Sv. Janeza je nad dve leti vežbala pevce in igrala na koru orgle in to brezplačno. In zopet jo najdemo v vodilni vlogi na koru cerkve Sv. Trojice, stare, veličastne cerkve s šolo, ponos Nemcev, kamor so v velikem številu zahajali k službi božji Slovenci naše prve in druge generacije. Nad deset let je vodila Jo Novak petje na koru te cerkve in večkrat smo tudi kakšno slovensko urezali. In lepo je bilo videti, ko je organistinja Jo Novak skoro vsako nedeljo na čelu svojih pevcev pristopila k obhajilni mizi.

To je le kratek opis doprinosa Jo Novak pri našemu slovenskemu udejstvovanju v Milwaukee. Upam, da se bo še kateri drugi starejših oglasil in spopolnil, kar sem prezrl ali pozabil.

Kar je še posebnega poudarka vredno o Jo Novak, je tudi to, da je vsa ta velika dela opravljala o prostem času, s tem se ni dalo živeti. Šla je še v posebno šolo par let, da si je pridobila znanje v bančnem poslovanju. Uposlena je bila potem pri Mitchell Street State banki, kjer je ves čas svojega bivanja v Milwaukee bila uposlena in z zaslužkom pomagala svojim staršem. Ravno tako je tudi zdaj stalno pomagala svoji materi.

Tudi življensko tragedijo so preživeli v Novakovi družini. Ko so se nekoč leta 1931 skupno vozili v avtomobilu, jih je doletela nezgoda, v kateri je zgubila svoje življenje sestra Helena mati pa je bila hudo pobita, da je morala par mesecev negibno preležati v postelji, da so se zacelile zlomljene kosti. Josephine je dobila le lažje poškodbe. Oče je umrl v letu 1914, ko je bila Jo stara komaj štiri leta.

Tako je torej potekalo življenje naši narodni javni delavki v veselju in žalosti. Veliko dobrega je storila vsepovsod. Posnemanja vredno. Njeni materi Mrs. Josephine Novak-Certalič gredo v prvi vrsti čestitke da je vzgojila tako vzgledno hčer, obenem pa ji izrekamo iskreno in globoko sožalje vsled nenadomestljive izgube, ki jo je doletela ob prezgodnji smrti svoje hčere, ki ji Bog daj večni mir in pokoj!

J. M.

Azija in Evropa

Morda še ne veste, da izvira ime Azije in Evrope iz Vzhoda. Na asirskih spomenikih med Evfratom in Tigrisom so našli vklesani besedi "asu" in "ereb". Prva pomeni vzhajajoče, druga pa zahajajoče sonce. Besedi sta preko Feničanov prišli do Grkov in iz njiju sta nastali kasneje imeni Azija in Evropa.

Beseda Evropa se pojavi prvič v Homerjevi "Himni na Apolona". Tu sicer Evropa še ni ime celine, ampak šele ime grške kopnine, v nasprotju s Peloponezom in Egejskimi otoki. Prva Evropa je ležala med Egejskimi otoki, Jonskim morjem in Jadranom. Šele v petem stoletju pred Kristusom loči Ajshil jasno med Evropo in Azijo.

Starejša kot zgodovinsko ime Evrope je bajka o ropu Evrope, sirske princese, hčerke kralja Agenorja iz Tyrosa. Tyros leži na obali Fenicije, nedaleč od kraja, kjer je velika riba vrgla na kopno preroka Jona. Evropo je ugrabil Zevs, ki je prišel v podobi belega bika in deklico odnesel na hrbtu.

Sin Zevsa in Evrope je bil Minos, prvi kralj Krete, ki je vladal nad vsemi Egejskimi otoki. Kralj Minos je pa že zgodovinska osebnost, ohranjene so razvaline njegove palače na Knossusu.

Bajka, da je bila princesa Evropa iz Sirije, ima globlji pomen. Feničani so namreč prinesli Grkom abecedo, bakeř, vinsko trto in oljko.

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Mali traven

April nosi tudi lepo slovensko ime — mali traven. Verjetno so mu Slovenci pred mnogimi leti dali to ime, ker je trava v tem mesecu že porastla, ne samo ozelenela, kakor je to primer v Kanadi. V tej novi deželi bo do konca meseca šele ozelenela in niti "košnja" okoli hiše še ne bo prišla v poštev. Pa vendar se aprilu lepo reče — mali traven.

Vreme je dalo temu mesecu poseben značaj; muhast je in posebno spremenljiv. Prvi dan v mesecu ljudje nekako "proslavijo" s tem, da drug drugega "vlečejo za nos". Vreme počenja to ves mesec. Ne moreš se zanesti na sončno jutro, ker bo do večera gotovo enkrat ali dvakrat deževalo. In ta dež je revnega kmeta gnoj, zato ni čudno, če trava hitro raste. Španci imajo za mesec še lepše ime. Pravijo mu mesec rož.

Kljub vsemu pa je april mesec, ko se že krepko čuti pomlad. Zato je na ta mesec miselno dobro navezan pregovor, ki pravi: "Kar v mladosti zamudiš, težko kdaj še pridobiš." Pregovor je zrastel iz izkušnje vsakoletne pomladi. Svojo lastno pomlad pa doživi vsakdo samo enkrat v življenju, v svoji mladosti...

Slovenski glasovi iz črne Afrike

Misijonar o. Kokalj se je oglasil:

V letošnjih zimskih mesecih januarju in februarju je bil v ZDA in Kanadi mimogrede na obisku misijonar oče Jože Kokalj, ki je 4. marca odletel na misijonsko delo v Zambijo — Afrika. Vsi, ki so se srečali s prvim misijonarjem, ki ga je po tolikih letih dala Slovenija, bodo z zanimanjem zvedeli, da se je oče Kokalj že oglasil iz Zambije. Takole mi piše:

"S par besedami se oglašam; za sorodniki ste Vi prva družina, kateri pišem na ameriški kontinent iz Afrike. Nahajam se sredi gozdov — in the bush. Misijonska postaja je središče velikega področja, ki je veliko kot Gorenjska; ima 24 podružnic; ena od teh je daleč 70 milj. In za vse delo sta tu le dva "bela očeta" iz Kanade. Jaz pa pri njiju študiram jezik bemba; ostal bom 6 mesecev, potem grem v Lusako. Misijon Chibote je jugozahodno od Tanganyka jezera, ob kongoški meji. Ljudje so zelo dobri."

Tako pismo dobesedno. Nazadnje pristavlja, da bo dovolj dela, če bi se še kdo odločil priti za njim. Pismo je bilo dano na pošto 14. marca 1967 v Chibote.

Vodo iščejo v puščavi:

Blagajničarka misijonskega krožka v Torontu je ga. Kramarjeva. Ravno te dni je dobila tudi iz Črne Afrike pismo neznane Slovenke, sestre Marije Sylvester. Naj govori pismo:

Korlongo, 8. III. 1967.

Draga in cenjena gospa:

Prav iz srca sem Vam hvaležna, draga gospa, za pismo, za napovedano pošiljko in za priložena dva dolarja. Ta bosta služila za plačo delavcev, kateri so začeli pred petimi dnevi kopati vodnjak. Včeraj so našli namesto vode — skalo. Zdaj se z njo bijejo. Če jim bo mogoče predreti jo, bo mogoče spodaj voda. Gotovo pa ni in tudi orodje, s katerim razpolagamo, je primitivno. Pa saj nismo zastonj v tej revni deželi. In obupati tudi ne smemo; če ne bomo uspeli s tem vodnjakom, bomo pa poskusili drugje. Upam, da nam bo Bog le dal vode, saj ve, da nam je neobhodno potrebna — in v puščavi jo je iz skale priklical."

Najbližji vodnjak od naše hiše je suh že od decembra meseca. Drugi od začetka januarja; ta je dva in pol kilometra od nas; vode ima samo še za par dni. Naslednji najbližji bo pet kilometrov daleč. Tukaj ni nobenega izvirka; v deževnih dneh se voda zbere v gotovih krajih pod zemljo. Dober je, kdor ima srečo, da najde tak kraj in seveda možnosti, da vodnjak izkoplje. Ni pa vode nikdar veliko, zato je treba več vodnjakov. Zgodi se tudi, da se v deževni dobi vse zruši in je potem treba začeti nanovo, seveda z manjšo muko, če vodnjak ni sezidan in cementiran. Za cementiranje je pa treba 1000 sedanjih francoskih f r a n k o v. Preden namreč cement pride v naš kraj, je skoraj tako drag kot zlato. Malo pretiravam... pa vseeno, imamo pa le srečo, ker imamo s seboj Boga in naše požrtvovalne dobrotnike! On vam bo poplačal!

Žal mi je, da sem Vam naložila skrb, ko sem Vam pisala, da bi rada imela večno lučko. Rada bi imela kaj lepega za Jezusovo hišico; končno je pa ena navadna petrolejka — doma smo jo imenovali "hlevska", ker je popolnoma zaprta in je veter ne ugasne, še najboljša. Naša kapelica je zidana iz blata, brez oken in brez vrat. Torej, kar je bolj preprosto, se tem boljše sklada.

Ali veste, da je tukajšnja naša postojanka stara šele dva meseca in pol. Samo dve sestri sva in sva bili prvi beli ženi, kateri so naši sosedlje vsaj v veliki večini in predvsem ženske, videli. To je bilo začudenja. Treba je bilo še potipati roke, lica, noge. Treba je bilo poguma za to, ne le za otroke, ampak tudi za matere. No, pa zdaj gre že kar dobro. Oni so veseli, kadar pridemo k njim in radi pridejo k nam in me smo vsak dan bolj srečne med njimi.

V vasi je ena misijonska šola. Ko smo prišle, so bile v njej tri deklice. Zdaj jih je deset, "ker sestre gredo pogledat v šolo". Rade pridejo tudi žene kakor dekleta pogledat kako je naše stanovanje urejeno, malo šivat in se učit branja. Ali bodo pa sprejele evangelij, pa Bog sam ve. Molite z nami, da bo njihov prihod h krščanskemu nauku pravo iskanje božjega kraljestva. Še enkrat se Vam prav prisrčno zahvaljujem in Vas pozdravljam,

sestra M. Sylvester."

Če bi kdo želel s kakim malenkostnim darom priskočiti na pomoč tej slovenski duši tam doli na robu puščave Sahare, naj se obrne na blagajničarko gospo Kramar. Naša pomoč njej ne bo nikdar dosegla njene osebne žrtve za ... pomoč ubogim in za... božje kraljestvo.

Poročilo o delu

Najmanjša, a verjetno najbolj vneta za svoj cilj je med nami skupina misijonskih prijateljev. Misijonski krožek se redno zbira vsak mesec. Marca se je dvakrat. V torek po Veliki noči je krožek imel svoj izredni sestanek. Galerija cerkvene dvorane je bila kar polna. Odsotnega krožkovega duhovnika je nadomestoval preč. g. Karel Wolbang C.M. Za veliki teden se je namreč mudil v župniji Brezmadežne s čudodelno svetinjo, pa je pred odhodom pritekel še v Toronto k Mariji Pomagaj med misijonske prijatelje. Kot bivši misijonar je imel veliko povedati, saj ima zveze po vsem svetu s skoraj vsemi slovenskimi misijonarji in misijonarkami. Pa ne samo to. Ima tudi zveze z zaledjem, z vsemi mogočimi misijonskimi družinami in družinicami, ki se po raznih slovenskih naselbinah zbirajo in ohranjajo misijonske plamenčke. In gospod Wolbang je v srcih zlasti mladine, ki ga je poslušala, razpihal ogenj novih plamenčkov.

Še beseda o današnjih besedah

Mogoče bo kdo rekel, da toliko pisanja o misijonski problematiki ne spada pod naslov: "Iz slovenskega Toronta". Celo to se zna zgoditi, da bo kdo mnenja, da to pisanje spada samo v verski, misijonski časopis. Vsakdo ima pravico do lastnega mnenja. Je pa to pisanje o misijonski problematiki znak, da nekdo dela. Kjer ni dela, kjer se nihče ne trudi in ne prizadeva, tam ni kaj pokazati, tam tudi problemov ni.

Misijonstvo je danes v prvi vrsti krščanski problem, kot je vedno bil, a ne samo to. Postalo je že splošno človeški problem, ker je s čisto misijonskim delom združen tudi boj proti revščini in boj proti neznanju. Zato naši rojaki v misijonskih deželah, ko razširjajo meje božjega kraljestva, pomagajo tudi gospodarsko in kulturno zaostalim narodom. In prijatelji teh delavcev v zaledju, ki s svojimi denarnimi prispevki in z molitvami pomagajo kopati vodnjake za vodo, vodnjake vere in znanja, so tako vključeni v obče človeško delavnost. Tako ostajajo živi in delavni udje svojega naroda, ki znajo gledati čez meje svojih lastnih potreb in problemov. To so znaki zdravja in življenja. In če so ti znaki med rojaki v slovenskem Torontu, zakaj ne bi o njih pisali? Kdo more reči (ki bo te vrstice bral), da ni poklican, da bi pomagal?

Por.

KRIŽEM PO DEŽELI

Mrs. Grace Hartman, tajnica v North York Township načrtnem oddelku, je prva ženska v Kanadi, ki se je povzpela na čelo večje delavske unije. Ko je tajnik Unije javnih uslužbencev s preko 105,000 člani odstopil, je bila na njegovo mesto imenovana kot poslevodeči tajnik-blagajnik Mrs. Grace Hartman, mati dveh otrok. Pred 8 leti je bila izvoljena za predsednico krajevne organizacije v North Yorku, je predsednica unije za Ontario in ena od petih podpredsednic v glavnem odboru. Znana je po svojem spretnem nastopu in odločni obrambi pravic članov.

•

Predsednik zvezne vlade L. Pearson je dejal, da je vedno pripravljen posredovati v vietnamski vojni. Voljan je tudi iti v Vietnam, če bi to koristilo stvari miru. Pripomnil je pa, da trenutno ne misli, da bi ga kdo povabil k posredovanju in tudi ne vidi kake neposredne možnosti za končanje vojne.

•

Simon Wiesenthal, ki si je postavil za življenjsko nalogo preganjanje in lovljenje nacističnih vojnih zločincev, je bil pretekli teden na obisku v Torontu, kamor je prišel z Dunaja, kjer stalno živi. V razgovoru s časnikarji je trdil, da ve za 15 nacističnih vojnih zločincev v Kanadi in da je za nekatere od njih že izročil dokumentarni material kanadskim oblastem. Trdil je, da gre za Litvance in nekatere druge Baltijce, ki so tekom druge svetovne vojne sodelovali z nemškimi nacisti pri preganjanju židov in pripadnikov podtalnih protinacističnih organizacij,

•

Canadian Pacific Airlines bodo postopno dobile večji delež notranjega prekokontinentalnega prometa, je dejal prometni minister Pickersgill. Trenutno odpade na to privatno letalsko družbo le okoli 9% tega prometa, v 3 letih pa naj bi se povečal na nekako 25%. Tri četrtine naj bi ga še vedno oblvadovalo kronsko podjetje Air Canada.

L. Ambrožič st.:

OBLJUBA DELA DOLG

XXIII

Ko sem mu pozneje, ob tisti hudi gospodarski krizi, ki je zadela ves svet, prinesel dve vrečki samih par za katehetske nagrade, je bil že zelo bolan. V vsaki vrečki je bilo po tisoč komadov par. (Takrat v tisti krizi smo dobivali občinske doklade skoraj v samem drobižu. Ker bi bilo to prezamudno šteti, je šlo kar na vago. Ko smo šli po te doklade, smo voz zapeljali kar pod okno justične palače, kjer so se nahajali davčni uradi, pa so nam nametali skozi okno samih vrečic po tisoč komadov. Pa kmalu so bila peresa pri zapravljivcu tako stisnjena, da smo morali prenehati z nakladanjem in odpeljati tovor, nato se pa vrniti še po ostalo. Ne vem, kje je ostal takrat papirnat denar? Pozneje sem prinesel še in jih položil poleg onih prvih prav na posteljo poleg njega. Saj katehetske nagrade niso bile velike, a v drobižu je bilo takoj preveč za nositi. Zato sem moral dvakrat nesti gori v župnišče. Govorila sva in ves čas je vzdihoval: Bog mi daj vsaj še en mesec življenja. Oh, da bi še to uredil. Nič ni povedal, kaj in zakaj, a to željo je kar naprej izgovarjal. Vrečice, je dejal, naj kar k njemu položim in ves čas jih je božal. Tako se mi je gospod smilil. In mislil sem, kaj neki ga tako teži? Morala je biti resna zadeva. Ni pa bil uslišan. Čez štirinajst dni je umrl. Pokopali smo ga na Dobrovi. Po smrti so se za njegovo imetje tožili njegovi sorodniki in kuharica Julka. Kakor mi je povedal njegov nečak Albin Hauptman, ki je živel na podedovanem posestvu v vasi Dane, Stari trg pri Ložu, in kasneje zgorel v svoji hiši, ki so jo partizani zažgali. V ogenj so vrgli tudi njegovo ženo in enega ali več otrok. On mi je pripovedoval, da po stricu takrat niso nič drugega dobili kot štiri vrečice drobiža. Vse drugo je pograbila kuharica Julka. Tako se je še nazadnje izkazalo, da pri gospodarstvu ni imel srečne roke. Drugače je pa bil dober gospod, skrben in usmiljen človek, le pravega reda ni znal držati v cerkvi.

Zgoraj sem omenil, da so nekateri moški med župnikovo pridigo šli po šilce "taboljšega". Kako je bilo pri Mežnarju? V davnih časih je bil pri tej hiši resničen mežnar-cerkovnik. Ob velikem navalu romarjev k Mariji Dobrovski, kar se je v prejšnjih stoletjih stalno dogajalo, so najbrž tudi pri mežnarju pripravili za romarje kaka okrepčila. Sčasoma več in končno so odprli gostilno. Prenehali so biti mežnarji in postali so gostilničarji in posestniki. Nakupovali so zemljo in sploh jim je gospodarstvo uspevalo. Veliko jim je pa prinašala tudi gostilna. Zlasti ob cerkvenih shodih so romarji stalno oblegali to hišo, saj je bila tik pod cerkvijo. Le cesta proti Horjulu pelje skozi in malo položnega brega, na katerem so stali štant pri štantu in na katerih so prodajali razne "odpustke" za želodec in srce... je bilo vmes. Ko sem jaz "gor rastel", so bile pri tej hiši samo dekleta. Noben sin se jim ni hotel roditi. Tako so morali tudi zeta dobiti k hiši. Priženil se je Franc Remic, Koglarjev iz Šmartna, dobrovske podružnice. Prinesel je seveda precej dote k hiši in je dobro gospodaril. Ni pa bilo nič otrok in žena mu je kmalu umrla. Ostal je vdovec. Ni pa ta človek nič kaj zaupal hranilnicam in bankam.

Imel je navado, da je vedno imel kje v zidu hiše pripravljeno kako luknjo in če je dobil kak denar v času, ko ni imel plačati kakega računa ali ni bilo časa radi nujnega dela, pa je hitro vtaknil denar v luknjo in jo z vedno pripravljeno mešanico, le vode je prilil in zmešal, zazidal. Ljudje so govorili, da če bi nekdo mežnarjevo hišo podrl in pobral iz vseh lukenj denar, bi lahko sezidal palačo. Nekoč sva o tem govorila. Svaril sem ga, da to ni dobro, ker denar propade in tak, ki ga ima zazidanega, nima nobene veljave, da se mora pač o pravem času zamenjati itd. Pa mi je odgovoril in pravi: "Oh, denar še ni nikdar propadel. Propade tistemu, ki ga nima." Cepec, sem mu dejal. Ali ne veš, da nam je ves avstrijski denar propadel, kako smo ga morali zamenjavati za dinarje, sicer v zgubo, a vsaj nekaj je bilo. Če ga imaš pa v zidu, pa od zamenjave dalje nima nobene vrednosti več. Nato mi pravi: "Ja, pa misliš, da bo tudi srebrni denar propadel? Srebro ima pa ja vedno svojo vrednost." Dejal sem mu, da bo ravno tako propadel, ker ni čisto srebro, pač pa mešanica z drugo kovino. Nato mi je povedal, da ima še vse tiste tolarje, po 50 dinarjev, ki sem mu jih jaz pred par leti prej prinesel za hraste, v nekem kotu zazidane. (Kupil sem od njega hraste za cestni odbor, za mostove na preloženi cesti pod Šujico.) Jaz sem že pozabil, da sem mu prinesel za ves račun od cestnega odbora same 50-dinarske kovance. Pravil mi je, kako je bil takrat vesel tistega denarja in nič kaj rad ni slišal, da mu bodo tudi ti nekoč propadli. Pa ni bilo treba čakati mnogo let do propada. Pravil mi je, da je nekoč posodil Mesarjevi Micki denar. Čez čas mu je pa prinesla nazaj kar cel pehar samih kovancev po en krajcar in pravi: "Ravno sem imel zgoraj nad kuhinjo precej veliko luknjo, pa sem kar tam notri zmetal tisti drobiž in zazidal. Ko sem lansko leto popravljal in povečal kuhinjo, sem razkopal ves tisti zid do strehe nad stropom. Ko sem udaril s krampom in odbil en večji kamen iz zidu, pa se mi vsuje tisti zaklad dol na glavo. Čudno se mi je zdelo, od kod leti. Potem sem se pa spomnil, da sem ga sam tam zazidal." Potem mi je priznal, da mu je tisto res propadlo. "Prav za nič ga nisem mogel ponucat," je dejal.

Večkrat sem mu prigovarjal, naj ob nedeljah med mašama v cerkvi, ob 7. in 10. gostilno zapre. Čeravno je bil dober, veren mož, pa tega ni mogel slišati. Dejal je: "Kaj misliš, da bom goste iz gostilne metal. Kaj bodo pa rekli?" Ko sem nekoč slučajno prišel mimo njegove gostilne ob lepem sončnem vremenu, ko je imel ravno suho seno za nakladati na vozove, sem slišal že v veži, kako je gonil dva možaka iz Zaklanca iz gostilne, češ da mora iti k delavcem, ki nakladajo seno. Ona dva sta mu potožila, da sta utrujena, ker sta že zjutraj odšla od doma s kolesi, potem sta še po Ljubljani vozila sem in tja, pa bi se rada malo odpočila, ker jima je bilo tako vroče na biciklih. Nič ni pomagalo. Morala sta iti, on je pa takoj za njima gostilno zaklenil. A tako, sem dejal sam pri sebi. Tak tiček si. Jaz sem odšel, predno me je opazil v veži in opazoval to iz bližnje kovačnice. Ko sva prišla drugič skupaj v njegovi gostilni tako, da sva mogla brez prič govoriti, sem mu vse to zelo poočital. Zgovarjal se je na vse načine in dokazoval, kako malo vremena je in da se mora takrat pobrigati, kadar je vreme. Jaz sem ga pa samo vprašal, kaj neki so ljudje rekli, ko si jih iz gostilne gonil?

(Dalje sledi)

Kdo bo plačal škodo?

Pri uničenju petrolejske ladje Torrey Canyon ne gre le za samo ladjo, gre tudi za olje in za škodo, ki jo je to povzročilo na obalah.

LONDON, Vel. Brit. — Petrolejska ladja Torrey Canyon je onesnažila z oljem dober del jugozahodne obale Velike Britanije, ko je nasedla na podmorsko čer in je začelo olje odtekati v morje. Britansko letalstvo je končno z bombami ladjo potopilo in zažgalo del olja, ki je plavalo po morju. Kljub vsemu je škoda na obalah velika, pa tudi britanske oborožene sile je operacija proti nasedli petrolejski ladji stala nekaj milijonov.

Kdo je za vso to škodo odgovoren, kdo je bo povrnil?

Po britanskem zakonu so odgovorni gospodarji kapitana in moštva ladje. Potopljena ladja Torrey Canyon je bila lastnina Barracuda Corp. na Bermudskih otokih, podružnice Union Oil Compay of California. Kapitan in moštvo ladje so Italijani in se je ladja zato držala italijanskih pomorskih predpisov. Na svoji zadnji poti je bila ladja v najemu British Petroleum, Ltd. in je vozila olje iz Kuvajta v Millford Haven v Walesu.

Škoda gre v težke milijone, je večja kot pri potopitvi italijanske potniške ladje Andrea Doria julija 1956. Ta ladja je bila zavarovana za 16 milijonov dolarjev.

Ko so v zadnjih dneh pregledali obale, ki jih je poplavilo olje, so začeli upati, da jih bo morda le še mogoče očistiti, da bo možno že letos uživati na njih letne počitnice.

Brežnjeva ne bo v Pariz

PARIZ, Fr. — Ko je bil Kosygin v Parizu, so v Moskvi splošno govorili, da bo spomladi šel tja tudi Brežnjev, v Franciji pa teh govoric niso zanikali. Med tem je pomlad prišla, zato je pa ponehalo vsako računanje, da bi Brežnjev šel v Francijo. Načrt je pokvaril izid francoskih volitev. Ko je bil Kosygin v Parizu, je bila francoska Komunistična stranka samo ena med opozicijskimi. Sedaj so francoski komunisti postali h r b t e n i c a vladne opozicije, torej za gen. De Gaullom najmočnejši politični faktor. Brežnjev ima pa svoj položaj le v partiji, v državni upravi ne pomeni dosti. Ako bo šel v Francijo, bi moral biti gost koga? Ali DeGaullov, čeprav v ruski vladi nima nobenega odgovornega mesta? Ali gost francoskih komunistov, todej DeGaullovih političnih nasprotnikov?

Obisk tovariša Brežnjeva bi torej delal sitnosti vsem političnim krogom. Zato so ga verjetno odložili na nedoločen čas.

Treba je dalje še vpoštevati komunistično miselnost. Pri komunistih opozicija ne pomeni ničesar. To je okusil bivši podpredsednik Nixon; v Moskvi so ga komaj pogledali.

V svobodnem svetu ima tudi opozicija svojo besedo. Ko je med zadnjo svetovno vojno prišel Churchill prvič na obisk v Washington, mu je predsednik Roosevelt takoj priporočil, naj se sestane tudi s senatorjem Taftom, ki je že takrat veljal kot vodilni republikanec v Ameriki.

Dr. Ivan Pernar umrl

NEW YORK, N.Y. — Tu je v nedeljo po daljši bolezni umrl dr. Ivan Pernar, bivši odvetnik v Zagrebu in bivši narodni poslanec Hrvatske kmečke stranke. Ko je junija 1928 streljal črnogorski poslanec Puniša Račić na Stipico Radića in njegove vodilne sodelavce v beograjskem parlamentu, je bil težko ranjen tudi dr. Ivan Pernar. Krogla je obtičala tik nad srcem in jo zdravniki niso upali odstraniti. Tako jo je pokojnik nosil s seboj do konca svojih dni.

Pokojni je bil med Slovenci precej znan in je imel veliko prijateljev. Zapustil je ženo in več sorodnikov.

CLEVELAND, O.

Ženske dobijo delo

Delo za ženske
Čisto delo v tovarni, podnevi, stalno. Oglasite se na
2716 E. 79 St.,
pri C.T.S. Rapid stop
(68)

MALI OGLASI

V najem
3-sobno neopremljeno stanovanje s kopalnico se odda na 1053 E. 71 St. Kličite 361-0989 po 4.30. 3,4,6,7 apr.)

TONY KRISTAVNIK
PAINTING and DECORATING
1171 East 61st. Street
Kličite 431-0965 za brezplačen proračun

V najem
4-sobno stanovanje s kopalnico in sobnim gretjem, na 1149 E. 63 St. Vprašajte istotam.
31, 4,6 apr)

V najem
Štirisobno stanovanje se odda na Carl Ave., ženski ali starejši dvojici. Vprašajte na 1156 E. 63 St. Tel. 881-8999. —(68)

Twinsburg — Prodaja lastnik
Ranch hiša, 3 spalnice, mestna voda in plin, lepa okolica, možnost ugodnega financiranja, $16.900. Kličite med tednom 425-8571 po 6. zv. (70)

Moški dobijo delo

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.
3784 E. 78 St. 341-1700
A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components

KELLER - HYDROTEL
Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS
TURRET LATHES
GAP TURRET LATHES
ENGINE LATHES
MILLING MACHINES
RADIAL DRILLS
NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

DOBRA PLAČA OD URE IN DRUGE UGODNOSTI

Predstavite se osebno od 8.15 dop. do 5. pop. ali kličite 341-1700 za čas sestanka

An Equal Opportunity Employer
(69)

MLADA BREDA

IVAN PREGELJ

Ta spor je nekako uničil namene, katere je imela Katra, in ji zmešal načrte. Dasi je od tega dne sovražila Tomaža in ga ni mogla videti, ga vendar ni mogla zapoditi. Tudi če bi sicer bila mogla, ne bi bila tega storila tako brez skrbi. Bala se ga je in že po nekoliko dnevih je začela premišljati, ali ne bi kazalo, prikriti se mu in ga kako privezati nase. Zakaj Tomaž je bil — kakor koli svojeglav — vendar priročen in resen delavec, če je le hotel. To je videla te dni Katra in še nekake vrste spoštovanje je začutila do njega, češ: "Neumen bi bil, da se mi ni postavil, ko sem mu sama dala pravico." In tako je zmagala presodno ženo slabost, ki jo je čutila do Tomaža. In Tomaž je bil ostroviden dovolj, da je uvidel Katrino željo. In tako je prišlo po osmih dneh do novega sporazumljenja.

Tistega jutra je bilo, ko je bil odšel iskat Luka Hanco, da sta se po starem načinu pogovorila Tomaž in Katra. Tomažu se je mudilo na vas in zato je govoril kratko.

Tedaj je prijela Katra hlapca za roko in rekla:

"Tomaž! Tisto o Judežu! Saj se smem zanesti!"

"Eh," je zamahnil nejevoljno z roko.

"Glej," je rekla, "gršega bi mi ne mogel narediti, kakor če bi držal z Anico. Z njo, ne!"

"Judež nisem!" je odvrnil on prepričevalno in slovesno. In Katra mu je verjela, ko da ni nikoli šinila senca čezenj.

Tomaž pa je odšel proti vasi in nekaj zamišljeno žvižgal robato pesem predse.

*

Pred cerkvijo je bil oznanil in razglasil vaški tajnik, da pride prihodnjo sredo komisija in da naj pripeljejo vaščani otroke, da jim bodo cepili koze. Pa tudi odrasli naj se zglase, da se tako zatre usodna epidemija, ki se je pojavila. To je imelo biti v sredo. V torek zvečer pa je zbolel Anici otrok. Nič čudnega. Saj je gotovo Jerica, ki je dete večkrat pestovala, prenesla nanj bolezen in bi bilo čudno, da otrok sploh zbolel ne bi bil.

Nenehni strah, ki ga je Anica zadnje dni doživljala, jo je bil toliko prevzel, da ni čutila, videč, kako dete gori in da ima koze, sprva nikakega vznemirjenja več. Vtelesila se ji je bila misel, da jih dobi, in sedaj jih je res imel.

Nekaka neznožnost misliti in čutiti, se je polastila matere. Sedela je sama vase zgubljena pri zibelki. Zdelo se ji je skoraj, ko da sedi nekdo drugi tu na njenem mestu in da ona samo gleda to nesrečno ženo. Ko se je v naslednjem hipu domislila, da je ta žena ona sama in to dete njeno dete in da ima to dete koze, je nemirna planila kvišku. Zdelo se ji je, da mora nekaj napraviti, da mora nekaj storiti v otrokovo varstvo. In blodila je po sobi, vzela to v roko in ono. Pa ne eno ne drugo ni bilo tisto čudodelno, tisto nezavedno iskano. In zopet je sedla v topi grozi. Tu ne pomaga nič, nego čakati, da se bolezen razvije. In potem, ali preboli, ali ne preboli. "Ne preboli," je mislila Anica in se skušala popolnoma vmisliti v pomen teh besed, verjeti vanje. Zdelo se ji je, da potem odleže, odpade to grozno breme. In od nemira se je pognala zopet kvišku in, od neme groze pojana, hodila od zibeli k oknu in nazaj, prav po glasu ure, ki je nihala nekod v bližini: ne preboli, ne preboli.

Anica je stopala po glasu ure in ponavljala:

"Ne preboli, ne preboli!"

Potem je zopet sedla in gledala otroku v obraz in slišala njegove bolestne vzklike, tiho ihtenje. In če se je za hip umiril, je zopet upala: "Morda pa preboli!"

"Ne preboli, ne preboli!" je nihala ura. Anici se je zdelo, da se uri silno mudi. Mislila je: "Da bi vsaj vedela, kolikokrat bo še zanihala. Ali še dolgo? In potem zadnjič in nič več, njemu nič več, njenemu detetu, njenemu Jurčku nič več, nič več!"

Od nestrpnosti gnana, je zopet vstala in hodila od zibelke do okna in nazaj, venomer ponavljaje:

"Ne preboli, ne preboli!"

Venomer je iskala ono čudežno, ono tajno in ni našla drugega ko temno tolažbo: "Čakaj."

Tako je bila obsojena Anica, da čaka in čaka skozi tri, štiri, pet tednov dan in noč, ono isto pot ponavljaje, od zibeli do okna in nazaj, ono isto pesem poslušaje:

"Ne preboli, ne preboli!"

*

Nekega večera pa ji je prekipela bolna duša v čudnem dejanju. Ves nepopisni strah noči in dni, vsa tema morilnega čakanja in poslušanja, zdvajanja in upanja je bruhnilo v žarki svetlobi iz nje. Nikoli ni bila ne prej ne slej tako močna in tako šibka. Nikoli ni bilo orožje njeno tako ostro, tako previdno držano kopje molitve in sukano s toliko duševno silo. In vendar— Anica je vztrepetala pod vtisom besedi, ki jih je bila pravkar rekla. V onem hipu je tudi vedela, da je bila njena volja boljša in močnejša od njene materinske ljubezni.

Mračilo se je, ko je planila od otroka dol v kuhinjo in od tam v zidanico. Tiho ječanje Jeričino je motilo molk, v katerega pogreznjen je slonel v kotu Luka.

Anica se je zgrudila k postelji, pokrila svoje obličje v odejo in govorila sebi in Bogu slišno:

"Jerica! Moj Jurče je bolan. Hudo sem ti storila, ko si zbolela. Strah za Jurčka me je prevzel. Prav grdo, neusmiljeno sem storila. Nisem ti stregla, nisem branila, ko so te prenesli ko kužno žival iz hiše. Zato mi je poslal Bog bolečino. Umrl bo! Jerica, veruj mi. Ne bom se hudovala nad Bogom. Če mora umreti vaju kdo, naj umrje moj Jurče. Naj umrje za greh materin!"

"To je blazno!" je pomislila Anica, še ko je govorila zadnje besede. In dvignila je obraz, bled in bolesten, in čakala, da poreče Jerica čudežno besedo. Pa Jerica ni rekla nič, ni niti vedela, da se odigrava grozovit boj v enem materinem srcu.

Pač pa je začutila Anica, da ji je nekdo s silo prijel roko in ji jo začel poljubljati.

"Kaj delate?" je planila Anica in gledala prestrašena ihtečemu Luki v obraz.

"Pustite," je prosil ta, "pustite, zato ker ste ji tako dobri."

Anica je zaihtela. Po dolgem so ji privrele solze v obraz. Od srca gori se je premaknilo ono težko, dušeče.

"Luka," je govorila, "kako je to hudo!"

"Hudo!" je ponovil Luka in gledal s čudno nežnostjo in vdanostjo ženi v lice...

Pa bolesti še ni bilo konec. Najtežje je šele prihajalo. Otroku so se izpustile koze po životu in obrazu. Prav nad oko mu je sedla ena. Neizrečeno usmiljenje je napolnjevalo mater, videčo otrokovo spačeno lice.

"Saj je bolje zate, umri, umri!" je obupavala, begala po sobi, jemala otroka v naročje, nosila ga od zibelke do okna in nazaj. V naslednjem hipu je položila dete zopet v zibel, prevzeta od strahu, da se dete prehladi.

In nič ni hotelo biti bolje, vedno grozovita negotovost. Za hipom upanje ura obupa, od večera do jutra, od zore do mraka.

Prišla je Marjanica. S silo je Anico spravila, da je užila skodelico mleka, zaspala za pol ure. Navadno se je tedaj zbudila Anica še bolj trudna in žalost se je je polastila še huje. In če se je oglasil zvon na vasi, jo je zabolelo, ko da jo je sunil kdo z nožem.

In čim dalje je trajalo to stanje, tem brezupnejša je bila Anica. Skoraj z nestrpnostjo je čakala.

"Ona grda rana nad očesom! Vsaj ta naj izgine in potem naj umrje."

Tista koza nad očesom, tista grda, gnojna koza!

(Dalje prihodnjič)

CHICAGO, ILL.

FARM FOR SALE

173 ACRE FRUIT FARM
Private lake. 3 homes, other buildings. 85 miles from Chicago. Priced for immediate sale by owner.
616-695-5305
(66)

REAL ESTATE FOR SALE

20 SPACE TRAILER COURT
2 three room apts., 3 bdrm. home, 1½ baths, fireplace, hardwood floors, carpeting, good income. priced for quick sale by owner. Write Mrs. Francis Frost, 814 E. Roma Ave., Phoenix, Arizona.
PH: 265-6043. (66)

SPOTLESS AAA Condition, 6 rm. Georgian 1½ ceramic baths, Nat. fireplace, fin. bsmt., Ige. Landscpd. lot. 1½ car gar., Nr. everything. By owner. Vic. 79th & Western Ave. 488-4377

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

PACKAGING MECHANIC
Experienced in electrical sheet metal.
Liberal company benefits.
Apply in person.
BEST FOODS DIVISION CORN PRODUCTS
2816 SO. KILBOURN
An equal opportunity employer
(69)

FEMALE HELP

RECEPTIONIST - TYPIST
Pleasant working conditions.
CLIMATEMP, INC.
1200 W. Fulton, Chicago, Ill.
829-3131
(67)

MALE HELP

HEATHKIT

One of the world's largest electronic kit manufacturers has openings for:

TECHNICAL WRITERS

Prefer 2 years (college science major) or 2 years commercial military or Tech School Training in electronics or equivalent.

TECHNICAL ILLUSTRATORS

At least 1 year of drafting experience including knowledge of perspective.

ELECTRONIC TECHNICIANS

For service testing, trouble shooting and repair. Prefer Technical School graduates with six months or more experience.

We offer good salary, generous fringes and a pleasant working atmosphere in our modern offices located on the beautiful Eastern Shores of Lake Michigan.

Excellent schools, housing and recreational facilities. Send resume including salary requirements in confidence to:

JACK SCHOENBERG
Director of Personnel

HEATH COMPANY
Benton Harbor, Michigan 49022
We Are An Equal Opportunity Employer
(66)

HELP WANTED

IMMEDIATE OPENING FOR

O. R. SUPERVISOR

EXPERIENCE NECESSARY
R.N. FOR 160 BED HOSPITAL AND EXPANDING
Range $600 to $650, plus $5 per shift for standby, plus time and half for overtime
PAID HOSPITALIZATION AND FULL FRINGE BENEFITS
Openings also available for
R N's — ALL FIELDS
Range $500, plus shift differential and other fringes.
Personnel Dept., Miss SLOAN

TUCSON GENERAL HOSPITAL
3838 N. CAMPBELL TUCSON, ARIZONA
(68)

PRIJATELJE SI USTVARJA — Narednik Joe Corbin iz Front Royal, Va., si skuša pridobiti mladega Vietnamčka, katerega oče je verjetno pri rdečih.

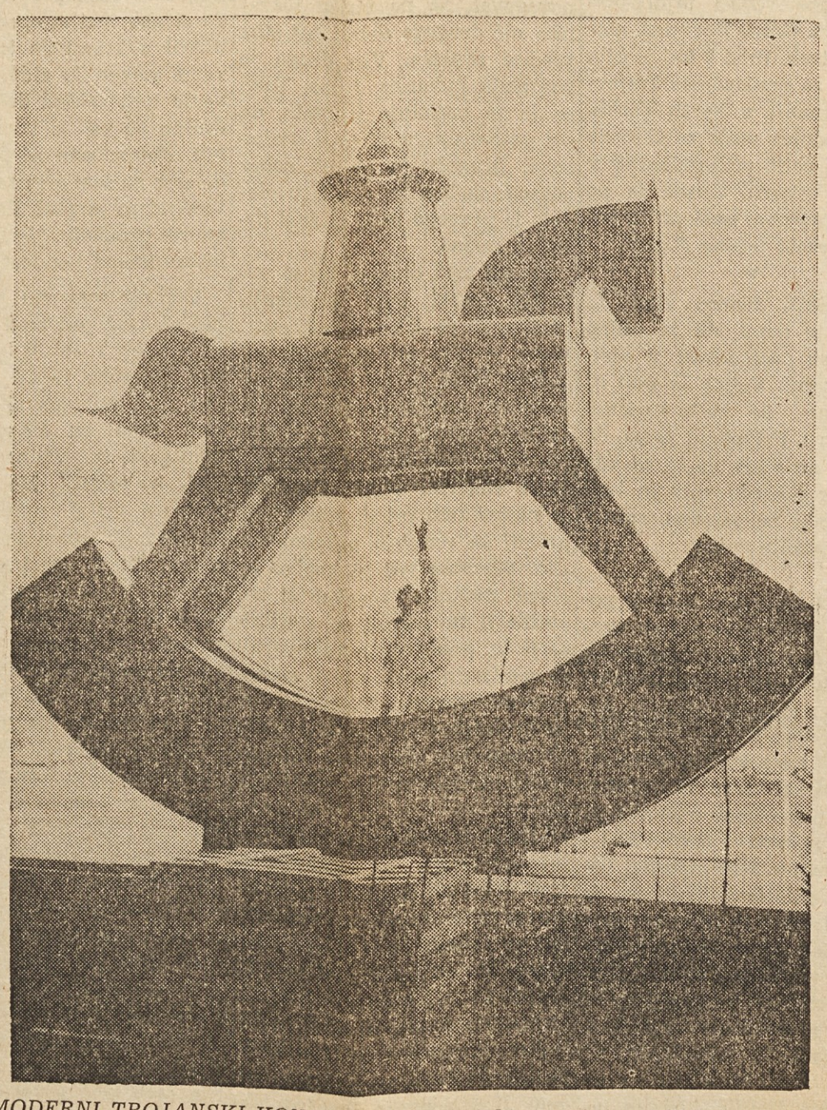

MODERNI TROJANSKI KONJ — Leseni konj, ki si ga je zamislil kot vojno zvijačo Odisej in z njegovo pomočjo osvojil Trojo, je dobil naslednika v Neurenbergu na Nemškem. Ta ne služi za vojno zvijačo, ampak le vabi na velesejem letošnjo pomlad domačine in tujce.

K K
S J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA
(K. S. K. J.)

nudi ljubeznivo bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA
sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- izdaja najmodernejše vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino:
- od $500.00 do $15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote $600.00
- za odrasle člane bolniško podporo po $1.00 ali $2.00 na dan;
- članom posodi denar po 5% obresti za nakup doma.

K.S.K.J. je najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki.

Premoženje $16,300,000.00
Članov - 45,000 ..... Certifikatov - 47,500
Veljavna zavarovalnina ... $39,700,000.00
Solventnost - 118.99%

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izrezek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K. S. K. J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME .....
NASLOV .....
MESTO .....
DRŽAVA ..... CODE .....

ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA VAM TISKA KRASNA POROČNA VABILA PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Avenue HEnderson 1-0628

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna.

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

Moj stari naslov: .....

Moj novi naslov: .....

MOJE IME: .....

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO